

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4220203774
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4220203774.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého R. K., nar. XX. XX. XXXX, umiestneného v ústavnej starostlivosti zariadenia: F.astúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa otca C. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XXX/X H. a nebohej matky G. K. zomr. XX.. o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno proti uzneseniu Okresného súdu Komárno (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 25. augusta 2020 č.k. 18P/173/2020-16 (ďalej „uznesenie súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno (ďalej len „Úrad“), doručeným súdu prvej inštancie dňa 21. 08. 2020, ktorým sa domáhal aby súd nariadil neodkladné opatrenie podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku (zákon číslo 161/2015 Z.z., ďalej len „CMP“), ktorým dočasne zverí maloletého do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória R. za účelom odbornej diagnostiky maloletého.

1.1.Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že nad maloletým je rozsudkom Okresného súdu Komárno, č.k. 9P/155/2011-51 zo dňa 30.11.2011 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je realizovaná v Centre pre deti a rodiny - F. F. J. H. (ďalej len „CDR“). CDR doručilo úradu žiadosť o premiestnenie maloletého do Súkromného liečebno-výchovného sanatória R. (ďalej len „SLVS“), spolu so sociálnou správou o maloletom dôvodiac, že u maloletého je diagnostikované ADD/ADHA pri mentálnej inferiorite; akútna úroveň rozumových schopností orientačne spadá do pásma ľahkej mentálnej retardácie; v kolektíve je konfliktný, zádrapčivý, hádavý, chýba mu realistický pohľad na skutočnosť, vymýšľa si a žaluje; v skupine viacerých detí stráca zábrany; neustále provokuje svojich bratov a spolubývajúcich, často klame a predvádza sa, na učenie sa nedokáže sústrediť, dospelých neposlúcha, odvráva a vyhovára sa na ostatných, je často náladový, vynucuje si pozornosť a pod. Úrad si následne vyžiadal správu od psychiatricky maloletého, MUDr. C. Y., ktorá uviedla, že maloletý prešiel do porúch správania, centruje pozornosť na seba, začal odmieťať prípravu na vyučovanie, nemotivovaný k spolupráci, pri tlaku na povinnosti prechádza do agresivity, má útekové tendencie. Úrad ďalej poukázal na to, že navrhované zariadenie, t.j. Súkromné liečebno-výchovné sanatórium, n.o. R., napriek svojmu názvu (liečebno-výchovné sanatórium), nie je zriadené podľa zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“), teda nie je liečebno-výchovným sanatóriom a nie je ani špeciálnym výchovným zariadením podľa § 120 písm. c) a § 123 školského zákona. Navrhované zariadenie je centrom pre deti a rodiny zriadené podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o

sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe udelennej akreditácie podľa zákona č. 305/2005 Z.z. a teda prijíma deti na základe rozhodnutia súdu podľa § 49 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z.z. (neodkladné opatrenie, výchovné opatrenie a ústavná starostlivosť).

1.1.1. Úrad ďalej dôvodí, že je v záujme ďalšieho zdravého psychického, fyzického ako aj sociálneho vývinu maloletého dieťaťa realizácia pobytu v SLVS R., ktoré poskytuje psychologickú, psychoterapeutickú starostlivosť a výchovu a vzdelávanie deťom s vývinovou poruchou učenia a deťom s poruchami aktivity a pozornosti, u ktorých ambulantná starostlivosť nevedla k náprave. SLVS R. zabezpečuje aj odbornú diagnostiku. CDR podľa jeho programu takúto starostlivosť nezabezpečuje. Poukazujúc na ustanovenie § 49 ods. 5 zákona číslo 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane detí“), konštatoval, že nie je možné, aby centrum premiestnilo dieťa do iného centra, či iného zariadenia bez rozhodnutia súdu. Z tohto dôvodu Úrad preto navrhuje nariadiť neodkladného opatrenie, a to dočasné zverenie maloletého do SLVS R. za účelom jeho odbornej diagnostiky. Keďže ide o dočasné opatrenie súdu, aj naďalej ostane v platnosti ústavná starostlivosť nad maloletým, t.j. CDR H. naďalej ostane tzv. kmeňovým zariadením pre maloletého a po ukončení odbornej diagnostiky maloletého sa maloletý do tohto zariadenia opäť vráti. Vzhľadom na blížiaci sa začiatok nového školského roka 2020/2021 bude v záujme maloletého daný školský rok začať v podmienkach SLVS R..

1.2. Po právnej stránke napadnuté uznesenie odôvodnil ustanoveniami § 367 ods. 1 CMP, § 49 ods. 5 zákona o sociálnoprávnej ochrane detí, § 120 písm. c/, § 123 ods. 1 písm. b/ zákona číslo 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“).

1.3. Zamietnutie návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil v napadnutom uznesení tým, že na zabezpečenie špeciálnej odbornej pomoci maloletému dieťaťu (ktorú nedokáže zabezpečiť ústavné zariadenie) v špecializovanom zariadení nie je možné využiť inštitút neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP. V prejednávanom prípade je potrebné postupovať podľa § 49 ods. 5 zákona o sociálnoprávnej ochrane detí, ktorý ukladá povinnosť zabezpečiť priamo zariadeniu, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť nad maloletým odbornú pomoc dieťaťu prostredníctvom inej právnickej osoby. Zabezpečenie odbornej pomoci maloletému dieťaťu mimo centra, kde sa vykonáva ústavná starostlivosť nariadená súdom, predpokladá aj ustanovenie § 123 ods. 1 písm. b/ školského zákona, ktorý umožňuje liečebno- výchovnému sanatóriu poskytnúť odbornú starostlivosť a výchovu a vzdelávanie deťom na základe dohody so zariadením, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu. Dieťaťu teda možno zabezpečiť odbornú starostlivosť na základe dohody s liečebno-výchovným sanatóriom. Súkromné liečebno-výchovné sanatórium v R. je podľa ustanovenia § 120 školského zákona špeciálnym výchovným zariadením, pričom vzniklo na základe rozhodnutia Ministerstva školstva Slovenskej republiky číslo: CD-XXXX-XXXX/XXXXX-X:XXX zo dňa 13.10.2004 o zaradení do siete škôl a školských zariadení ako súkromné školské zariadenie, ktoré získalo v roku akreditáciu aj na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. U maloletého Samuela sa už vykonáva pobytové opatrenie podľa § 49 ods. 1 zákona č. 305/2005 v Centre pre deti a rodiny v H. na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým. Aktuálne je potrebné maloletému zabezpečiť odbornú pomoc mimo tohto zariadenia, pričom toto zariadenie je povinné zabezpečiť odbornú pomoc prostredníctvom inej právnickej osoby, ktorá spĺňa predpoklady, čo je v danom prípade liečebno-výchovné sanatórium v R.. Dieťa pritom zostáva klientom M. pre deti a rodiny H., nedochádza k premiestneniu dieťaťa do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Liečebno-výchovné sanatórium v R. len zabezpečí na potrebný čas odbornú pomoc dieťaťu. Povinnosť zabezpečiť takúto formu odbornej pomoci vyplýva pre Centrum pre deti a rodiny H. priamo zo zákona a nevyžaduje rozhodnutie súdu. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6CoP/13/2019-51 zo dňa 31.7.2019 a rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12CoP/22/2020-73 zo dňa 9.7.2020 v podobnej veci.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol odvolaním Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno.

2.1. Namietal, že súd prvej inštancie, ako aj Krajský súd Nitra si opakovane nesprávne vyložili ustanovenie § 49 ods. 5 zákona o sociálnoprávnej ochrane detí. Dôvodil, že toto ustanovenie umožňuje iba ambulantnú formu poskytovania odbornej pomoci, pričom zakazuje centru bez súdneho rozhodnutia premiestniť dieťa na pobytovú formu starostlivosti do iného centra, či iného zariadenia, na výkon rozhodnutia súdu. Poukázal tiež na dôvodovú správu k zákonu číslo 61/2018 Z.z., v ktorej sa uvádza, že „centrum nebude môcť, a to ani na účel zabezpečenia odbornej pomoci premiestniť dieťa do iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu“. Ak by centrum maloleté dieťa premiestnilo na pobytovú formu

odbornej pomoci do iného centra, či zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, takéto rozhodnutie by bolo nezákonné.

2.2. Ďalej dôvodil tým, že v danom prípade sa nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým nemení, ostáva v platnosti, len na nevyhnutne potrebný čas sa rozhodnutím súdu dieťa premiestni do navrhovaného centra a po ukončení poskytovania odbornej pomoci sa vráti späť do kmeňového centra na výkon ústavnej starostlivosti. Úrad v danom čase nepovažuje za vhodné a potrebné konať o zmene zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, pretože postačí jeho krátkodobé premiestnenie do navrhovaného centra.

2.3. Navrhuje zmeniť napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia v zmysle jeho návrhu.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, bez viazanosti na rozsah a dôvody odvolania (§ 65, § 66 CMP), po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“) zrušiť a konanie zastaviť.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

Podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

5. Procesné podmienky uvedené v ustanovení § 161 CSP predstavujú procesné predpoklady pre rozhodnutie súdu. Sú to vlastnosti, ktorú musia byť splnené, aby sa dosiahol cieľ civilného konania. Medzi procesné podmienky konania sa zaraďuje aj prekážka rozhodnutej veci (rei iudicatae) vymedzená v ustanovení § 230 CSP. Prekážka rozhodnutej veci sa vzťahuje aj na rozhodnutie vydané v inom ako civilnom konaní, napríklad v adhéznom trestnom konaní. Existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať z úradnej moci v každom štádiu konania. Jej následkom je vždy zastavenie konania.

6. V prejednávanej veci sa Úrad domáha nariadenia neodkladného opatrenia (návrh bol súdu prvej inštancie doručený dňa 21. 08. 2020), ktorým súd podľa § 367 CMP dočasne zverí maloletého R. K. do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória - M. pre deti a rodiny R., n.o. za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky maloletého.

6.1. V rámci rozhodovania o podanom odvolaní, odvolací súd zistil, že dňa 09. júla 2020 Krajský súd v Nitre rozhodoval o odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 04. mája 2020 č.k. 18P/43/2020-73. Týmto napadnutým uznesením Okresný súd Komárno zamietol návrh Úradu na nariadenie výchovného opatrenia maloletému R. ktorým žiadal uložiť maloletému dieťaťu šesťmesačný pobyt v zariadení Súkromného liečebno-výchovného sanatória R. za účelom zabezpečenia diagnostiky a odbornej pomoci dieťaťu. Odvolací súd (Krajský súd Nitra) uznesením zo dňa 09. júla 2020 č.k. 12CoP/22/2020-73 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. V závere tohto potvrdzujúceho rozhodnutia konštatoval, že pre zabezpečenie odbornej pomoci nie je potrebné a nie je to ani v súlade so zákonom, aby bolo súdom nariadené neodkladné opatrenie o premiestnení dieťaťa do iného zariadenia za účelom odbornej diagnostiky a poskytnutia odbornej starostlivosti na dočasnú dobu.

7. Teória procesného práva vymedzuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci dvoma kritériami, a to totožnosťou osôb (sporových strán) a totožnosťou predmetu konania. O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v konaní zúčastňujú tie isté osoby ako v konaní ukončenom právoplatným rozhodnutím súdu. O totožnosť skutku ide v prípade, ak žalobný návrh spolu so skutkovým odôvodnením, z ktorého má návrh vyplývať, je totožný s novým návrhom, t.j. ide o tú istú vec. Pojem „tá istá vec“ znamená, že musí ísť o tie isté subjekty práva, ktoré vystupovali v pôvodnom konaní a ten istý predmet konania (totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu medzi totožným i subjektmi). V prípade, ak oproti pôvodnému návrhu sa

nevyskytla žiadna nová skutočnosť, ktorá by zmenila skutkový stav, existencia prekážky rozhodnutej veci trvá.

8. Porovnajúc oba návrhy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, tak v konaní Okresného súdu Komárno 18P/43/2020, ako aj v tejto, odvolacím súdom prejednávanej veci (18P/173/2020), je nevyhnutné konštatovať, že ide o úplne zhodné a ničím neodlíšiteľné návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia, ďalej že návrh bol podaný tým istým subjektom a taktiež z podaného návrhu nevyplýva žiadna nová skutočnosť, ktorá by zmenila skutkový stav. Uvedený záver odvolacieho súdu má za následok zistenie, že súd prvej inštancie prejednal a rozhodol vec, ktorá už bola právoplatne rozhodnutá. Z tohto dôvodu odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a konanie v tejto časti zastavil, keďže boli splnené podmienky pre zastavenie konania z dôvodu prekážky rozhodnutej veci (*rei iudicatae*).

13. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).